

نگرشی به جایگاه فرهنگ و معلم در نسل امروز

نگاه اجمالی بر آموزتر و ییورتر ایران (۱)

تالیف:

غلامرضا رجبی

منصوره مسلمی فر

انتشارات رازنهان

۱۳۹۵

سرشناسه	رجبی، غلامرضا
عنوان و نام پدیدآور	نگاهی اجمالی بر آموزش و پرورش ایران (۱) / مولف غلامرضا رجبی، منصوره مسلمی فر.
مشخصات نشر	تهران: راز نهان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۷۸ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۴۸-۰۲۳-۹
وضعیت فهرست نویسی	فیپا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	آموزش و پرورش -- ایران
موضوع	Education-- Iran
موضوع	آموزش و پرورش -- ایران -- تاریخ
موضوع	Education-- Iran-- History
شناسه افزوده	منصوره، ۱۳۴۵ -
رده بندی کنگره	۱۳۹۵ ن ۳/۱۱۲ LA
رده بندی دیویی	۳۷۰/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۴۳۸۵۰۸۶

آدرس: میدان انقلاب، اول خیابان رجایی، کوچه دانشور، پلاک ۱۲، واحد ۲ شماره تماس: ۰۲۱۶۶۹۰۱۰۶۱ - ۰۹۱۲۲۲۳۰۲۶۹ آدرس الکترونیکی: raznahanbook@mail.com آدرس سایت: www.v.raznahanbook.com	
--	--

عنوان کتاب	نگاهی اجمالی بر آموزش و پرورش ایران (۱)
مؤلف	غلامرضا رجبی، منصوره مسلمی فر
صفحه آرا	رضا کاوه
طراح جلد	رضا کاوه
ناشر	راز نهان
شمارگان	۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ	پاییز ۱۳۹۵
قیمت	۷۴۰۰ تومان
ISBN: 978-600-448-023-9	

فهرست مطالب

۷.....	پیشگفتار.....
۹.....	مقدمه.....
۱۳.....	تاریخچه‌ی آموزش و پرورش.....
۱۷.....	اهداف آموزش و پرورش در ایران باستان.....
۲۰.....	روش آموزش و پرورش در ایران باستان.....
۲۱.....	سن آموزش در ایران باستان.....
۲۱.....	مواد درسی در ایران باستان.....
۲۲.....	مکان تحصیلی در ایران باستان.....
۲۲.....	معلم در ایران باستان.....
۲۳.....	جایگاه فرزند، خانواده و طبقات اجتماعی در آموزش و پرورش ایران باستان.....
۲۴.....	اهمیت دانش در کتب باستان.....
۲۴.....	آموزش و پرورش عمومی.....
۲۵.....	آموزش عالی در ایران باستان.....
۲۶.....	دین و آموزش و پرورش (دوران باستان).....
۲۷.....	عوامل اساسی در تشکیل آموزش و پرورش در ایران باستان.....
۲۸.....	آموزش و پرورش تا قبل از اسلام.....
۲۹.....	آموزش و پرورش ایران بعد از اسلام تا تأسیس دارالفنون.....
۲۹.....	رخدادهای تاریخی آموزش و پرورش از صدر اسلام تا تأسیس دارالفنون در یک نگاه.....

۱-	دوره فترت ۲۱ (ه.ق) تا ۲۵۰ (ه.ق) امویان و عباسیان بر ایران حکمرانی داشتند.	۲۹۰
۲-	تحولات تاریخی باعث به وجود آمدن دو دوره شد	۳۰
۳۱	سازمان مدارس از صدر اسلام تا تأسیس دارالفنون	۳۱
۳۲	آموزش و پرورش صدر اسلام	۳۲
۳۳	آموزش در مکتب	۳۳
۳۵	اهداف آموزش در مکتب خانه ها	۳۵
۳۶	برنامه و مواد درسی در آغاز و پیدایش مدارس	۳۶
۳۷	روش آموزش در مدارس	۳۷
۳۸	عناوین مدرسان در مدارس	۳۸
۳۸	مدرسه مسجد	۳۸
۳۹	مجالس	۳۹
۳۹	نظامیه ها	۳۹
۴۱	آموزش و پرورش ایران از حمله ی مغول تا دوره قاجار	۴۱
۴۳	آموزش و پرورش جدید در ایران	۴۳
۴۵	تأسیس اولین مؤسسات آموزش متوسطه و عالی جدید	۴۵
۵۱	سوابق مقررات تنبیهی دانش آموزان	۵۱
۵۲	تقلید دوره متوسطه از فرانسه	۵۲
۵۲	انواع مدارس و آموزشگاه ها تا سال ۱۳۴۵	۵۲
۵۲	هدف های آموزش و پرورش از دیدگاه بزرگان	۵۲
۵۴	تحول بنیادین در نظام تربیت	۵۴
۵۹	تصاویر پیوستی	۵۹
۷۵	منابع	۷۵

پیشگفتار

کتابی که اکنون در دسترس شماست؛ یک جلد از چهار جلد کتابی است که گروه مؤلفان آن که از معلمان زحمتکش این مرکز بهرم هستند، آن را تألیف و طراحی نموده اند.

این کتاب ها مرور کوتاهی هستند بر آموزش و پرورش در ایران و مجموعه ی فعالیت معلمان در عرصه ی آموزش و پرورش.

در جلد اول کتاب که با عنوان نگاهی اجمالی بر آموزش و پرورش ایران طراحی گردیده است؛ نگاهی فشرده و کوتاه به وضعیت آموزش و پرورش در ایران از باستان تا کنون می باشد.

کتاب دوم درباره اهمیت و جایگاه معلم در ایران و برخی کشورها؛ چه ان است. انتظار دانش آموزان از خود چیست؟ آداب مختص معلم کدام است؟ چه ادابی را استاد هنگام تدریس باید رعایت کند؟ جایگاه معلم در آموزش و پرورش ایران چگونه است؟ جایگاه معلم در برخی کشورهای جهان چگونه است؟

در کتاب سوم که با عنوان نور علم در افق تاریکی هاست؛ در آن به وضعیت کاری معلمان از نظر جسمی، روحی و روانی پرداخته شده و نیز به وضعیت رفتاری دانش آموزان و راهکارهایی جهت حل معضلات رفتاری ایشان پرداخته شده است.

در کتاب چهارم از مجموعه‌ی خاطرات معلمان در قالب شعر با عنوان تنور خاطرات و یک زنگ از چهار زنگ آورده ایم و اشعاری در این باب با هم می خوانیم.

با امید به ری خداوند؛ ان شاءالله شاهد پیشرفت روز افزون فرزندان ایران عزیزمان باشیم.

مقدمه

«فرهنگ برای جامعه مهم است. یژن برای مردم است». (مقام معظم رهبری)

انسان در جستجوی حقیقت پدید های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی است و این حقایق بر اساس یافته ها، داده ها، اسناد معتبر و قابل قبول فرهنگ دوستان، جامعه شناسان، مورخان و تاریخ نویسان تبیین شده است.

البته این وقایع به خودی خود رخ نمی دهد، بلکه در بستری از حوادث فرهنگی، اجتماعی و تاریخی گروه های انسانی به وجود می آیند.

سرچشمه های فرهنگی آموزش و پرورش ایران، از دیرباز با نظام ارزش ها، باورها و مفاهیمی مرتبط شده که از آن ها به خیر و شر تعبیر می شود و در تمام مکتبی بر نیازی خاص و بازتاب آرزوهای ملی است؛ این نظام آموزشی توانسته با جذب تجربه های گوناگون، در گذر ایام، به حیات تکاملی خویش ادامه دهد.

نظام آموزشی پدید آورنده ی هویت فرهنگی جامعه است و هویت فرهنگی مهم ترین مسأله ی انسان در ادوار تاریخی جلوه گر می شود و این هویت فرهنگی به عنوان یک اصل تنها در سیر تاریخی، فرهنگ و تمدن بشری ممکن می شود.

بدون تردید، یکی از ارکان اساسی تکوین، توسعه و انتقال عناصر فرهنگی جامعه، نظام تربیتی آن است. لذا هنگامی که چگونگی تکوین و توسعه نظام های تربیتی را بررسی می کنیم، خواهیم دید که آن ها به مذهب، فرهنگ، سازمان سیاسی، سطح علوم و وضعیت اجتماعی بستگی دارند.

حال چنانچه نظام آموزش و پرورش از تمام این امور و علل تاریخی آن جدا گردد، فهم و درک آن غیرممکن خواهد بود.

جهت گیری های تعلیم و تربیت روی به آینده دارد؛ اما تا تصویری روشن و دقیق از آموزش و پرورش نداشته و حال نداشته باشیم، آینده تار و مبهم می نماید.

از دیرباز در جوامع مختلف، از سخن و یادگیری، مقدس و ارزشمند به حساب می آمد و انسان ها با رنگ پوست، ادیان و معرزه اندیشه متفاوت بر تقدس دانش آموختن و تعلیم متفق - القول بوده اند.

پس از آن که آموزش و پرورش نوین در جهان ایجاد شد، تلاش ها به این سو معطوف شد که هر جامعه ای بر طبق فرهنگ، توانایی، دین و ملک های انباشتی خود، این ساختار را شکل دهد.

گروه های بسیاری از اندیشمندان و جامعه شناسان گرد هم آمدند که بهترین اشکال و اشتباه احتمالی در این تصمیم گیری کلان و اساسی را مورد نقد و بررسی قرار دادند و آگاهانه به ساحت این تغییرات وارد شوند.

"زیرا! آموزش انسان ها بدون اصول اخلاقی، تهدیدی برای جامعه است." (روزولت).

در این میان کشور های بسیاری به اهداف تعیین شده ی خود نزدیک شدند و برخی جوامع دیگر با چالش ها و مشکلات بیشتری رو به رو شدند که باید در صدد بررسی و رفع آنها بر آیند. در این اثر سعی شده است تا چهره ی امروز آموزش و پرورش در ایران از دیندگاه

دبیران و کسانی که از نزدیک در جریان افت و خیز وضعیت آموزشی و پرورشی هستند به تصویر کشیده شود و نقاط ضعف و قوت آن بیان گردد.

همچنین تلاش شده است تا علاوه بر بررسی تاریخچه آموزش و پرورش در ایران و اهمیت و جایگاه معلم در دیگر کشورها، با بهره گیری از زبان گویای شعر به بیان گوشه ای از سختی های کار تدریس و... پرداخته شود.

www.ketab.ir